

Analýza činnosti centier voľného času v roku 2022

Zhrnutie

• Sieť voľnočasových zariadení

V roku 2022 pôsobilo na Slovensku 432 centier voľného času. Približne štvrtina z nich bola zriadená v Prešovskom kraji (104). V nižšom počte boli zaznamenané v Košickom (85), Žilinskom (78), Banskobystrickom (57), Trnavskom (37), Trenčianskom (34), Nitrianskom (21) a v Bratislavskom kraji (16).

Až 301 centier voľného času malo štátneho zriaďovateľa (mesto, obec, samospráva) a 75 CVČ patrilo súkromným inštitúciám. Cirkevný zriaďovateľ vybudoval 56 voľnočasových centier.

Približne štvrtina **štátnych CVČ** bola zaznamenaná v Prešovskom kraji (77) a asi pätina bola evidovaná v Košickom (61) a v Žilinskom kraji (54). Nižší počet štátnych centier voľného času mal sídlo v Banskobystrickom (34), Trnavskom (28), Trenčianskom (25), Nitrianskom (16) a v Bratislavskom kraji (6).

Súkromné CVČ boli zaznamenané najmä v Banskobystrickom (17), Žilinskom (15), Košickom (14), Bratislavskom, Prešovskom (zhodne po 10) a v Trnavskom kraji (7), pričom ich najnižší počet bol zaregistrovaný v Nitrianskom a v Trenčianskom kraji (zhodne po 1).

Až tretina **cirkevných CVČ** bola evidovaná v Prešovskom kraji (17). Nižší počet voľnočasových centier mal sídlo v Košickom (10), Žilinskom (9), Trenčianskom (8), Banskobystrickom (6), Nitrianskom (4) a v Trnavskom kraji (2). V Bratislavskom kraji ešte stále neexistuje cirkevné voľnočasové zariadenie.

Štátne CVČ mali výraznú prevahu v každom kraji, okrem Bratislavského, kde bol zaregistrovaný vyšší počet súkromných voľnočasových centier. V Bratislavskom, Trnavskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji bolo evidovaných viac **súkromných voľnočasových centier**, pričom v Trenčianskom, Nitrianskom a v Prešovskom kraji mali prevahu CVČ, ktoré patrili **cirkevným zriaďovateľom**. Štátne, súkromné a cirkevné voľnočasové centrá boli evidované v každom kraji, okrem Bratislavského.

Porovnanie zistení za roky 2021 a 2022 ukázalo, že oproti zisteniam z roku 2021 sa počet voľnočasových centier znížil o šesť (2021: 438, 2022: 432). Najviac klesol počet štátnych CVČ (-7, 2021: 308, 2022: 301), pričom miernejšie zníženie bolo evidované pri súkromných centrách voľného času (-1, 2021: 76, 2022: 75). Počet cirkevných CVČ stúpol o dve (+2, 2021: 54, 2022: 56).

Zvýšenie počtu **štátnych voľnočasových centier** nebolo zistené v žiadnom kraji. V Bratislavskom kraji zanikli až 4 CVČ. V Prešovskom kraji sa ich počet znížil o dve a v Žilinskom kraji o jedno. V Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji bola evidovaná rovnaká situácia ako v roku 2021.

V roku 2022 bol vyšší počet **súkromných voľnočasových centier** zaregistrovaný iba v Prešovskom kraji (+1). V Nitrianskom kraji zanikli dve CVČ patriace súkromnému zriaďovateľovi, zatiaľ čo v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Košickom kraji sa situácia za dané obdobie nezmenila.

V skupine **cirkevných voľnočasových centier** bol ich minimálny nárast evidovaný len v Prešovskom a v Košickom kraji (zhodne po +1). V Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji neboli zistené žiadne zmeny. Opäť poukazujeme na skutočnosť, že iba v Bratislavskom kraji neexistuje CVČ, ktoré by patrilo cirkevnému zriaďovateľovi.

- **Pedagogickí zamestnanci**

V roku 2022 pracovalo v CVČ na celom Slovensku 6 006 pedagogických zamestnancov, pričom väčšinu tvorili ženy (3 953, muži: 2 053). Až 3 806 osôb bolo zamestnaných interne a viac než tretina (2 200) patrila k externým zamestnancom centier voľného času.

Najviac osôb zamestnávali CVČ v Prešovskom (1 663), Košickom (1 313) a v Žilinskom kraji (1 169). Menej zamestnancov zabezpečovalo činnosť centier voľného času v Banskobystrickom (684), Trenčianskom (411), Trnavskom (307), Nitrianskom (246) a v Bratislavskom kraji (213).

Asi tri štvrtiny pedagogických zamestnancov pôsobili v štátnych CVČ (4 493). Už omnoho menej osôb vykonávalo túto činnosť vo voľnočasových centrách, ktoré založil súkromný (791) alebo cirkevný zriaďovateľ (722).

Porovnanie zistení za roky 2021 a 2022 ukázalo, že sa **počet pedagogických zamestnancov** v jednotlivých krajoch **zvýšil o 465 osôb** (2021: 5 541, 2022: 6 006). Ich **nárast** vykazovali centrá voľného času so sídlom v Prešovskom (+257), Žilinskom (+101), Košickom (+98), Nitrianskom (+21), Trenčianskom (+17) a v Bratislavskom kraji (+2). **Znižovanie** sa dotklo najmä CVČ pôsobiacich v Trnavskom (-20) a v Banskobystrickom kraji (-11).

Z celkového počtu 6 006 pedagogických zamestnancov patrila väčšina (3 806) k **interným** pracovníkom a 2 200 osôb zabezpečovalo činnosť voľnočasových zariadení **externe**.

Porovnanie počtu **interných a externých** pedagogických zamestnancov ukázalo, že stúpol nielen počet externistov (+220), ale i zvýšil sa i počet osôb, ktoré boli v centrách voľného času zamestnané interne (+245).

V roku 2022 zabezpečovalo činnosť CVČ 3 953 žien a 2 053 mužov. Počet zamestnancov v **centrách voľného času v roku 2022 stúpol o 465**, pričom sa ich zvyšovanie týkalo viac žien (+394) než mužov (+71). Najlepšia situácia bola zaznamenaná v Prešovskom, Košickom a v Žilinskom kraji, pričom CVČ s pôsobnosťou v Trnavskom kraji uvádzali pokles počtu zamestnancov v oboch skupinách.

Vo všetkých krajoch mali výraznú prevahu pracovníci **štátnych CVČ** (4 493). Už omnoho menej osôb zamestnávali voľnočasové centrá patriace **súkromným** (791) a **cirkevným zriaďovateľom** (722).

Oproti zisteniam z roku 2021 bol **vyšší počet** pedagogických zamestnancov zistený v **štátnych** (+287), **súkromných** (+72) aj v **cirkevných voľnočasových centrách** (+106).

Priemerný počet pedagogických zamestnancov v CVČ predstavoval v roku 2022 približne 14 osôb. Celoslovenský priemer presiahli voľnočasové centrá so sídlom v Prešovskom (16), Žilinskom a v Košickom kraji (zhodne po 15). Nižší priemerný počet pedagogických zamestnancov bol zaznamenaný v Bratislavskom (13), Trenčianskom, Nitrianskom, Banskobystrickom, (zhodne po 12) a v Trnavskom kraji (8).

Priemerný počet zamestnancov v CVČ sa **v roku 2022 zvýšil** na 14 (2021: 13). Vyšší priemerný počet pedagogických zamestnancov bol zaregistrovaný v Bratislavskom (2021: 11, 2022: 13), Nitrianskom (2021: 10, 2022: 12), Žilinskom (2021: 14, 2022: 15), Prešovskom

(2021: 14, 2022: 16) a v Košickom kraji (2021: 14, 2022: 15). Horšia situácia bola evidovaná iba v Trnavskom kraji (2021: 9, 2022: 8). V Trenčianskom a v Banskobystrickom kraji (zhodno po: 2021 a 2022: 12) neboli v priemernom počte zamestnancov CVČ zistené žiadne zmeny.

- **Pravidelná záujmová činnosť**

V roku 2022 pracovalo v centrách voľného času 10 552 záujmových krúžkov. Priemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti na jedno zariadenie bol 24. V CVČ bolo evidovaných aj 5 983 záujmových krúžkov, ktoré boli vedené internými zamestnancami, čo predstavovalo viac než polovicu (56,70 %) z celkového počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti.

Najvyšší počet záujmových krúžkov bol evidovaný v Žilinskom (2 538), Košickom (2 104), Prešovskom (2 029) a v Banskobystrickom kraji (1 159). Nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti uvádzali CVČ v Trenčianskom (819), Trnavskom (761), Nitrianskom (581) a v Bratislavskom kraji (561).

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili necelé tri štvrtiny (7 752) útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. Omnoho nižší počet záujmových krúžkov vytvorili pre deti a mládež CVČ patriace **súkromným** (1 843) a **cirkevným** zriaďovateľom (957).

Komparácia údajov ukázala, že v **roku 2022 sa počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zvýšil až o 721** (2021: 9 831, 2022: 10 552).

Počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti **stúpol** vo všetkých krajoch okrem Nitrianskeho (-23). **Výraznejšie zvýšenie** počtu záujmových krúžkov bolo zistené v Žilinskom (+190), Košickom (+165), Trnavskom (+133) a v Prešovskom kraji (+109). Ich miernejší nárast bol evidovaný aj v Banskobystrickom (+56), Bratislavskom (+55) a v Trenčianskom kraji (+36).

Nárast počtu útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zaznamenaný vo všetkých typoch CVČ (+721). Najvýraznejšie zvýšenie vykazovali štátne centrá voľného času (+453), pričom v nižšom rozsahu bolo zistené aj v súkromných (+214) a v cirkevných CVČ (+54).

Z celkového počtu 10 552 záujmových krúžkov realizovaných v centrách voľného času bola v roku 2022 viac než polovica (5 983-56,70 %) vedená internými zamestnancami. Tento percentuálny podiel bol prekročený v Bratislavskom (59,36 %), Trenčianskom (66,67 %), Nitrianskom (59,21 %), Banskobystrickom (58,58 %) Prešovskom (65,80 %) a v Košickom kraji (57,46 %). Iba v Trnavskom (50,72 %) a v Žilinskom kraji (58,69 %) bol zistený nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, než uvádzal celoslovenský priemer.

Celoslovenský percentuálny podiel (56,80 %) bol prekročený najmä v **cirkevných** (76,91 %) a v nižšej miere aj v **štátnych centrách voľného času** (59,02 %). Výrazne nižší podiel útvarov záujmovej činnosti vedených internými zamestnancami než uvádzal celoslovenský priemer, bol zistený v CVČ patriacich **súkromnému zriaďovateľovi** (36,46 %). Zo zistených údajov je zrejmé, že v týchto centrách voľného času mali vo vedení krúžkov výraznejšiu prevahu externisti.

Priemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti pripadajúcich na jedno CVČ sa v roku 2022 (24, 2021: 22) **zvýšil**. Najviac možností na rozvoj záujmov zabezpečili pre svojich členov centrá voľného času so sídlom v Bratislavskom kraji, kde na jedno zariadenie pripadlo až 35 krúžkov. Nadpriemernú ponuku zorganizovali aj v Žilinskom (33), Nitrianskom (28) v Košickom kraji (25). Rovnaký počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti ako celoslovenský

priemer vykazovali CVČ v Trenčianskom kraji (24). Nižší priemerný počet záujmových krúžkov bol zaregistrovaný v Trnavskom (21), Banskobystrickom a v Prešovskom kraji (zhodne po 20).

Voľnočasové centrá patriace **štátnemu** (26) a **súkromnému** zriaďovateľovi (25) zabezpečili pre svojich členov mierne nadpriemerný počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti. V **cirkevných CVČ** (17) bola ponuka výrazne nižšia.

V roku 2022 klesol percentuálny podiel záujmových krúžkov vedených internými zamestnancami (2021: 58,46 %, 2022: 56,70 %). Z uvedených zistení vyplynulo, že niektoré CVČ zabezpečili v roku 2022 pre deti a mládež vyšší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti a ich vedenie zverili externým zamestnancom.

Celoslovenský percentuálny podiel (56,80 %) bol prekročený najmä v cirkevných (76,91 %) a v nižšej miere aj v štátnych centrách voľného času (59,02 %). V CVČ patriacich súkromnému zriaďovateľovi (36,46 %) bol zistený výrazne nižší podiel útvarov záujmovej činnosti vedených internými zamestnancami než uvádzal celoslovenský priemer. Zo zistených údajov je zrejmé, že v týchto centrách voľného času mali vo vedení krúžkov výraznejšiu prevahu externisti.

Z celkového počtu 10 552 záujmových krúžkov bol najvyšší počet orientovaný na telovýchovu, šport a turistiku (4 554). Výrazne nižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol zameraný na kultúru, umenie a estetiku (2 020), spoločenské vedy (1 043), výučbu cudzích jazykov (918) a na prírodné vedy (626). Menej než 5,0 % záujmových krúžkov sa venovalo výpočtovej technike a informatike (363), pracovno-technickej výchove (358), iným, bližšie neurčeným oblastiam (228), vede a technike (211), spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (124) a ekologickej a environmentálnej výchove (107).

Porovnanie zistení za roky 2021 a 2022 ukázalo, že počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti sa v tomto roku **zvýšil** (+721, 2021: 9 831, 2022: 10 552). Ich **nižší počet** bol tento rok zaznamenaný iba pri vede a technike (-44), ekologickej a environmentálnej výchove (-11) a pri krúžkoch venovaných spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (-5). Najvýraznejšie **stúpil** počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré boli zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (+377), na iné, bližšie nešpecifikované oblasti (+121), pracovno-technickú výchovu (+97), výučbu cudzích jazykov (+77), kultúru, umenie a estetiku (+43), prírodné vedy (+34), spoločenské vedy (+18) a na výpočtovú techniku a informatiku (+14).

Telovýchova, šport a turistika boli v **najvyššom počte** rozvíjané v centrách voľného času so sídlom v Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji. Iba v Bratislavskom kraji mali prioritu útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na kultúru, umenie a estetiku.

V CVČ v Trenčianskom, Nitrianskom a v Žilinskom kraji sa záujmové krúžky v **najnižšom počte** venovali ekologickej a environmentálnej výchove, pričom v Prešovskom a v Košickom kraji boli v najnižšej miere zabezpečené útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. V Trnavskom kraji bola v rovnakom počte a len v minimálnej miere venovaná pozornosť záujmovým krúžkom zameraným na vedu a techniku a na ekologickejšiu a environmentálnu výchovu. V Banskobystrickom kraji bol evidovaný najnižší počet útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré patrili k iným oblastiam, zatiaľ čo v Bratislavskom kraji bola na okraji záujmu veda a technika.

Najvyšší počet členov záujmových krúžkov zaznamenali vo všetkých tematických oblastiach štátne CVČ. V **súkromných voľnočasových centrách** mala prevahu členská základňa útvarov pravidelnej záujmovej činnosti zameraných na výučbu cudzích jazykov, prírodné vedy, kultúru, umenie a estetiku, telovýchovu, šport a turistiku, pracovno-technickú výchovu, ekológiu a environmentalistiku, výpočtovú techniku a informatiku a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí. V **cirkevných CVČ** mali viac členov iba záujmové krúžky venované spoločenským vedám, vede a technike a iným oblastiam.

- **Členovia útvarov pravidelnej záujmovej činnosti**

Celkový počet 10 552 záujmových krúžkov navštevovalo 155 763 členov. Priemerný počet členov na jeden krúžok bol 15. Vo vyššom počte sa ich zúčastnili chlapci (81 601) než dievčatá (74 162).

Najvyšší počet členov uvádzali CVČ v Žilinskom (43 572), Prešovskom (32 393) a v Košickom kraji (29 554). Výrazne nižší počet osôb zúčastňujúcich sa na činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bol evidovaný v Banskobystrickom (15 843), Trenčianskom (10 450), Trnavskom (9 580), Nitrianskom (8 416) a v Bratislavskom kraji (5 955).

Dievčatá mali miernu prevahu v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji. V Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji navštevovali záujmové krúžky častejšie **chlapci**.

Svoje záujmy a koníčky v útvaroch pravidelnej záujmovej činnosti výrazne častejšie rozvíjali deti, ktoré mali menej než 15 rokov (128 573) ako staršie osoby (27 190). V rámci celého Slovenska bola v členskej základni zistená **výrazná prevaha detí mladších než 15 rokov**, pričom pomerne výrazné rozdiely vo vzťahu k veku boli zaznamenané vo všetkých krajoch SR.

Najsilnejšiu členskú základňu vytvorili **štátne voľnočasové centrá** (107 097). Omnoho nižší počet osôb navštevoval záujmové krúžky v CVČ so súkromným (33 671) a s cirkevným zriaďovateľom (14 995).

Porovnanie zistení potvrdilo, že v roku 2022 (155 763, 2021: 143 722) **stúpol počet členov záujmových krúžkov vo voľnočasových centrách až o 12 041 osôb**. Útvary pravidelnej záujmovej činnosti navštevovali častejšie chlapci (+6 208) než dievčatá (+5 833).

Redukcia počtu členov záujmových krúžkov sa dotkla osôb starších ako 15 rokov (-374), pričom výraznejšie stúpol počet detí mladších ako 15 rokov (+12 415).

Zvýšenie počtu členov záujmových krúžkov zaznamenali nielen štátne (+6 004) a súkromné CVČ (+4 400), ale i cirkevné centrá voľného času (+1 597).

Negatívne zmeny v členskej základni útvarov pravidelnej záujmovej činnosti sa v roku 2022 dotkli iba osôb starších ako 15 rokov. Vyšší počet členov záujmových krúžkov bol zistený u chlapcov, dievčat, u detí mladších než 15 rokov a vo všetkých troch typoch CVČ.

Najviac osôb navštevovalo útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (73 304), kultúru, umenie a estetiku (27 086) a spoločenské vedy (16 812). Deti a mládež vo výrazne nižšom počte navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti orientované na výučbu cudzích jazykov (12 060), prírodné vedy (8 883), výpočtovú techniku a informatiku (4 741), pracovno-technickú výchovu (4 398) a na vedu a techniku (2 561). Najmenej členov mali záujmové krúžky venované spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (1 795), iným, bližšie neurčeným oblastiam (2 653) a ekologickej a environmentálnej výchove (1 470).

Chlapcov vo výrazne vyššej miere zaujímali krúžky zamerané na telovýchovu, šport a turistiku, vedu a techniku, výpočtovú techniku a informatiku, zatiaľ čo dievčatá vo vyššom počte navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti venované kultúre, umeniu a estetike, výučbe cudzích jazykov, spoločenským a prírodným vedám, pracovno-technickej výchove, ekológii a environmentalistike a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí. **Obidve skupiny členov** v rovnakej miere absolvovali záujmové krúžky orientované na iné, bližšie neurčené oblasti.

Deti mladšie ako 15 rokov sa častejšie zapojili do činnosti útvarov pravidelnej záujmovej činnosti, ktoré boli orientované na kultúru, umenie a estetiku, výučbu cudzích jazykov a na pracovno-technickú výchovu. **Staršie osoby** sa vo vyššej miere zapojili do činnosti záujmových krúžkov zameraných na telovýchovu šport a turistiku, spoločenské a prírodné vedy, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a na iné, bližšie nešpecifikované oblasti. **Obidve skupiny členov** v približne rovnakom počte navštevovali záujmové krúžky zamerané na vedu a techniku, ochranu životného prostredia a na výpočtovú techniku a informatiku.

V štátnych voľnočasových centrách prevládal záujem klientov o pracovno-technickú výchovu, spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí a o iné, bližšie neurčené oblasti. **V súkromných CVČ** bol zistený vyšší záujem o krúžky zameraných na telovýchovu, šport a turistiku. **V cirkevných centrách voľného času** bol evidovaný vyšší počet členov, ktorí navštevovali útvary pravidelnej záujmovej činnosti zamerané na výučbu cudzích jazykov, spoločenské a prírodné vedy, vedu a techniku, kultúru, umenie a estetiku, ekologickú a environmentálnu výchovu a výpočtovú techniku a informatiku.

Porovnanie počtu členov v záujmových krúžkoch za roky 2021 a 2022 potvrdilo výrazný **nárast počtu členskej až o 12 041 osôb** (2021: 143 722, 2022: 155 763). **Zvýšenie počtu členov** zaznamenali najmä záujmové krúžky zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (+5167), kultúru, umenie a estetiku (+2 235), výučbu cudzích jazykov (+1 647) a na prírodné vedy (+993). V nižšej miere sa zvýšil aj počet členov útvarov pravidelnej záujmovej činnosti orientovanej na iné, bližšie nešpecifikované oblasti (+831), pracovno-technickú výchovu (+717), spoločenské vedy (+699) a na výpočtovú techniku a informatiku (+389). **Zníženie členskej základne** sa najviac dotklo krúžkov zameraných na vedu a techniku (-398), ekologickú a environmentálnu výchovu (-200) a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (-39).

• **Príležitostná záujmová činnosť**

V roku 2022 zorganizovali centrá voľného času spolu 10 790 príležitostných podujatí. Asi pätinu z nich zabezpečili CVČ v Žilinskom (2 176) a v Košickom kraji (2 144). Nižší počet občasných podujatí zorganizovali aj voľnočasové centrá v Banskobystrickom (1 675), Trenčianskom (1 617), Prešovskom (1 352), Trnavskom (1 044), Nitrianskom (408) a v Bratislavskom kraji (374).

Štátne centrá voľného času zorganizovali až 9 784 týchto aktivít. Omnoho nižší počet príležitostných podujatí zabezpečili pre svojich členov **súkromné** (709) a **cirkevné CVČ** (297).

Príležitostné podujatia boli v najvyššom počte zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (3198), kultúru, umenie a estetiku (2 456), spoločenské (1 616) a prírodné vedy (901), iné, bližšie neurčené oblasti (758) a na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (498). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol venovaný výučbe cudzích jazykov (449), vede a technike

(350), ochrane životného prostredia (299), pracovno-technickej výchove (202) a výpočtovej technike a informatike (66).

Centrá voľného času v Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji zrealizovali **najviac** príležitostných podujatí zameraných na kultúru, umenie a estetiku, zatiaľ čo v Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji boli najčastejšie organizované aktivity venované telovýchove, športu a turistike.

V Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji boli príležitostné podujatia v **najnižšom počte** zamerané na výpočtovú techniku a informatiku, zatiaľ čo v Bratislavskom kraji bol evidovaný len minimálny počet aktivít zameraných na vedu a techniku. Pracovno-technickej výchove sa v tomto kraji nevenovali vôbec.

Porovnanie zistení za roky 2021 (6 313) a 2022 (10 790) potvrdilo, že voľnočasové centrá zrealizovali v tomto roku až **o 4 477 príležitostných podujatí viac** než v minulom roku.

Najvýraznejší nárast počtu príležitostných podujatí zaznamenali **štátne CVČ** (+4 040). Miernejšie zvýšenie počtu aktivít, ktoré sa v centrách voľného času konali len občas bolo zaznamenané v **súkromných** (+290) a v **cirkevných CVČ** (+147).

Oproti zisteniam z roku 2021 **sa výrazne zvýšil** počet príležitostných aktivít zameraných na telovýchovu, šport a turistiku (+2 143), spoločenské vedy (+899), kultúru, umenie a estetiku (+437), prírodné vedy (+406) a na iné, bližšie neurčené oblasti (+304). Miernejšie zvýšenie počtu nepravidelných podujatí bolo zaznamenané pri aktivitách orientovaných na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (+216), ekologickú a environmentálnu výchovu (+118), pracovno-technickú výchovu (+99), vedu a techniku (+69) a na výučbu cudzích jazykov (+4). **Zníženie** počtu príležitostných podujatí bolo zaregistrované iba pri aktivitách venovaných výpočtovej technike a informatike (-218).

• **Účastníci príležitostnej záujmovej činnosti**

Príležitostných podujatí sa zúčastnilo 562 642 osôb. Týmito aktivitami oslovili deti a mládež centrá voľného času v Trenčianskom (129 270), Žilinskom (108 090), Banskobystrickom (81175), Košickom (80 006), Prešovskom (72 558) a v Trnavskom kraji (54 210). Najnižší počet účastníkov príležitostných podujatí uvádzali CVČ so sídlom v Nitrianskom (19 138) a v Bratislavskom kraji (18 195).

Príležitostné aktivity častejšie absolvovali dievčatá (291 107) než chlapci (271 535). Dievčatá na do nich vo vyššej miere zapojili v Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom, Žilinskom a v Banskobystrickom kraji. V Trenčianskom, Košickom a v Prešovskom kraji mali miernu prevahu chlapci.

V skupine účastníkov príležitostných podujatí mali výraznú prevahu členovia **štátnych** voľnočasových centier (512 060). Omnoho nižší počet osôb sa do občasných podujatí zapojil v **súkromných** (29 215) a v **cirkevných CVČ** (21 367). V štátnych, súkromných aj v cirkevných voľnočasových centrách mali prevahu dievčatá.

Účastníkov príležitostných podujatí najviac zaujímali aktivity orientované na telovýchovu, šport a turistiku (150 484) a na kultúru, umenie a estetiku (121 109). Už omnoho menej osôb sa zúčastnilo akcií zameraných na spoločenské vedy (88 559), spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (72 850), prírodné vedy (39281), iné, bližšie neurčené oblasti (39144),

výučbu cudzích jazykov (14 666), ekológiu a environmentalistiku (14 468), vedu a techniku (10 761) a na pracovno-technickú výchovu (9 833). Deti a mládež len v minimálnom počte absolvovali príležitostné aktivity zamerané na výpočtovú techniku a informatiku (1 487).

V Trenčianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji absolvovali deti a mládež **najčastejšie** príležitostné podujatia orientované na telovýchovu, šport a turistiku. V Bratislavskom, Trnavskom a v Košickom kraji bol zistený najvyšší počet účastníkov občasných aktivít zameraných na kultúru, umenie a estetiku, pričom v Nitrianskom kraji boli preferované aktivity orientované na spoločenské vedy.

V Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji členov voľnočasových centier **najmenej** zaujali príležitostné aktivity zamerané na výpočtovú techniku a informatiku. V Bratislavskom kraji sa nikto nezúčastnil príležitostných podujatí, ktoré by sa venovali pracovno-technickej výchove.

V štátnych a v súkromných centrách voľného času bol **najvyšší záujem** o príležitostné podujatia zamerané na telovýchovu, šport a turistiku, zatiaľ čo v cirkevných CVČ absolvovalo najviac osôb tieto aktivity venované kultúre, umeniu a estetike. V štátnych, súkromných aj v cirkevných centrách voľného času bola zistená **najnižšia návštevnosť** občasných podujatí zameraných na výpočtovú techniku a informatiku.

Porovnanie údajov za roky 2021 (238 555) a 2022 (562 642) ukázalo **výrazné zvýšenie počtu absolventov príležitostných aktivít (+324 087)**, ktoré bolo zaregistrované vo všetkých krajoch. Ich **najvýraznejší nárast** bol zistený v Žilinskom (+71 071) a v Trenčianskom kraji (+66 507). Miernejšie zvýšenie počtu účastníkov týchto podujatí bolo zaznamenané v Košickom, (+49 140), Banskobystrickom (+44 817), Prešovskom (+43 831), Trnavskom (+32713), Nitrianskom (+10 906) a v Bratislavskom kraji (+5 102).

Do aktivít, ktoré sa v CVČ konali nepravidelne, sa v roku 2022 (+324 087) zapojili omnoho **častejšie** nielen **chlapci** (+164 174, 2021: 107 361, 2022: 271 535), ale aj **dievčatá** (+159 913, 2021: 131 194, 2022: 291 107).

Najvýraznejší **nárast** počtu účastníkov príležitostných podujatí zaregistrovali **štátne centrá voľného času** (+297 325, 2021: 214 735, 2022: 512 060), pričom v **súkromných** (+13 661, 2021: 15 554, 2022: 29 215) a v **cirkevných CVČ** (+13 101, 2021: 8 266, 2022: 21 367) bolo zistené miernejšie zvýšenie počtu osôb, ktoré absolvovali tieto aktivity.

Prezentované zistenia potvrdili, že v roku 2022 bol nárast počtu **účastníkov príležitostných aktivít** zaznamenaný najmä u chlapcov a u členov štátnych centier voľného času. Miernejšie navýšenie počtu účastníkov príležitostných podujatí bolo evidované u dievčat a u členov súkromných a cirkevných CVČ.

Zistené dáta potvrdili, že **klesol** iba počet účastníkov príležitostných aktivít zameraných na pracovno-technickú výchovu (-3 291). Najviac **sa zvýšil** počet osôb, ktoré sa zapojili do činností zameraných na telovýchovu, šport a turistiku (+113 735), kultúru, umenie a estetiku (+65 199) a na spoločenské vedy (+63 127). V **nižšej miere stúpol** aj počet účastníkov príležitostných podujatí, ktoré sa venovali spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (+39 622), iným, bližšie nešpecifikovaným oblastiam (+22 553), prírodným vedám (+16 014), ekológii a environmentalistike (+5 862), vede a technike (+902), výučbe cudzích jazykov (+199) a výpočtovej technike a informatike (+165).

• **Víkendové podujatia**

V roku 2022 bolo zrealizovaných 1 922 podujatí, ktoré sa konali počas sobôt a nedeľ. Najviac z nich zabezpečovali CVČ so sídlom v Žilinskom (412), Prešovskom (401) a v Trenčianskom kraji (309). Nižší počet víkendových aktivít bol zaznamenaný v Košickom (218), Banskobystrickom (214), Nitrianskom (162), Trnavskom (140) a v Bratislavskom kraji (66).

Štátne voľnočasové centrá zrealizovali až 1 501 podujatí konaných počas sobôt a nedeľ. Omnoho nižší počet týchto aktivít zorganizovali pre svojich členov CVČ so súkromným (287) a s cirkevným zriaďovateľom (134).

Víkendové podujatia boli najčastejšie zamerané na telovýchovu, šport a turistiku (795) a na kultúru, umenie a estetiku (509). Výrazne nižší počet týchto aktivít bol orientovaný na spoločné prežívanie voľného času rodičov a detí (174), spoločenské vedy (164), iné, bližšie nešpecifikované oblasti (80), prírodné vedy (47), výučbu cudzích jazykov (44), pracovno-technickú výchovu (42), ekologickú a environmentálnu výchovu (34), vedu a techniku (23) a na výpočtovú techniku a informatiku (10).

V Bratislavskom, Trnavskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom, Prešovskom a v Košickom kraji boli počas sobôt a nedeľ **najčastejšie organizované** aktivity zamerané na telovýchovu, šport a turistiku. Iba v Trenčianskom kraji bolo najviac víkendových podujatí venovaných kultúre, umeniu a estetike.

V Bratislavskom, Trenčianskom, Nitrianskom a v Košickom kraji boli tieto aktivity v **najnižšom počte** zamerané na výpočtovú techniku a informatiku. V Prešovskom kraji bola na okraji záujmu veda a technika, zatiaľ čo v Žilinskom kraji sa najmenej týchto aktivít orientovalo na ekologickú výchovu a environmentalistiku a na výpočtovú techniku a informatiku. V Trnavskom kraji bol najnižší počet podujatí realizovaných počas sobôt a nedeľ venovaných v rovnakom malom počte výučbe cudzích jazykov, vede a technike a pracovno-technickej výchove. V Banskobystrickom kraji bola len minimálna pozornosť zameraná na výučbu cudzích jazykov, prírodné vedy a na výpočtovú techniku a na informatiku.

V Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji boli realizované **víkendové aktivity** zamerané na všetky spomenuté oblasti. V Košickom kraji nevenovali v rámci sobôt a nedeľ žiadnu pozornosť pracovno-technickej výchove, pričom v Trnavskom kraji neboli vôbec evidované víkendové činnosti orientované na výpočtovú techniku a informatiku a na iné, bližšie neurčené oblasti. V Bratislavskom kraji neboli cez soboty a nedele vôbec realizované aktivity zamerané na výučbu cudzích jazykov, vedu a techniku a na pracovno-technickú výchovu. V Trenčianskom kraji nebolo zorganizované žiadne víkendové podujatie venované výučbe cudzích jazykov a vede a technike.

Štátne, súkromné a cirkevné CVČ preferovali počas sobôt a nedeľ aktivity zamerané na telovýchovu, šport a turistiku a na kultúru, umenia a estetiku. V štátnych CVČ boli víkendové aktivity v **najnižšom počte** zamerané na výpočtovú techniku a informatiku, pričom v centrách voľného času s cirkevným zriaďovateľom boli na okraji záujmu prírodné vedy a výpočtová technika a informatika. V súkromných CVČ bol najnižší počet aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ venovaných v rovnako nízkom počte prírodným vedám, ekologickej a environmentálnej výchove a výpočtovej technike a informatike.

V štátnych centrách voľného času venovali pozornosť všetkým spomenutým oblastiam, zatiaľ čo v súkromných a v cirkevných CVČ nebola zrealizovaná žiadna víkendová aktivita zameraná na vedu a techniku a na pracovno-technickú výchovu.

Porovnanie údajov za roky 2021 (1 212) a 2022 (1 922) potvrdilo **zvýšenie počtu víkendových aktivít (+710)**. Ich **pokles** bol zistený iba v Bratislavskom kraji (-234). **Nárast** podujatí konaných počas sobôt a nedeľ uvádzali v najvyššej miere CVČ so sídlom v Žilinskom (+254), Trenčianskom (+221), Prešovskom (+147), Košickom (+118) a v Banskobystrickom kraji (+110). Najnižšie zvýšenie počtu víkendových podujatí bolo zistené v centrách voľného času v Trnavskom (+69) a v Nitrianskom kraji (+25).

Zvýšenie počtu víkendových podujatí bolo evidované vo všetkých troch typoch CVČ. Ich najvýraznejší nárast zaznamenali **štátne voľnočasové centrá** (+496). Miernejšie zvýšenie počtu aktivít realizovaných počas sobôt a nedeľ bolo zaregistrované v CVČ so **súkromným** (+123) a s **cirkevným** zriaďovateľom (+91).

Údaje zaznamenané v roku 2022 poukázali na **zvýšenie počtu víkendových podujatí v rámci všetkých sledovaných oblastí**. Najvýraznejšie **stúpol** počet podujatí konaných počas sobôt a nedeľ venovaných telovýchove, športu a turistike (+380) a spoločnému prežívaniu voľného času rodičov a detí (+106). V nižšej miere sa zvýšil aj počet víkendových aktivít zameraných na spoločenské vedy (+93), iné, bližšie neurčené oblasti (+36), pracovno-technickú výchovu (+28), kultúru, umenie a estetiku (+24), prírodné vedy (+14) a na ekologickú a environmentálnu výchovu (+10). Najmiernejší nárast počtu podujatí konaných počas sobôt a nedeľ bol zaregistrovaný pri aktivitách orientovaných na vedu a techniku (+8), výpočtovú techniku a informatiku (+6) a výučbu cudzích jazykov (+5).

• **Letné tábory**

V roku 2022 bolo vo voľnočasových centrách zabezpečených 853 letných táborov. Najvyšší počet zorganizovali CVČ so sídlom v Žilinskom kraji (149). Pomerne širokú ponuku letných táborov zabezpečili aj voľnočasové centrá pôsobiace v Prešovskom (126), Košickom (114), Banskobystrickom (113) a v Trenčianskom kraji (111), Bratislavskom (85), Nitrianskom (80) a v Trnavskom kraji (75).

Z celkového počtu **853 letných táborov** sa len **9 konalo v zahraničí**. Z tohto počtu až štyri tábory organizovali zamestnanci CVČ v Prešovskom kraji, dva v Banskobystrickom kraji a rovnako po jednom tábore zabezpečili pracovníci centier voľného času so sídlom v Trnavskom, Žilinskom a v Košickom kraji. V Bratislavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji nebol uvedený ani jeden zahraničný letný tábor.

Najviac letných táborov bolo zrealizovaných v **štátnych CVČ** (683). Omnoho nižší počet letných táborov zabezpečili pre svojich členov centrá voľného času so **súkromným** (112) a s **cirkevným zriaďovateľom** (58).

Z celkového počtu **9 letných táborov konaných v zahraničí** bolo 6 zabezpečených zamestnancami štátnych CVČ, pričom 2 tábory organizovali pracovníci súkromných centier voľného času. V cirkevných CVČ bol v roku 2022 zrealizovaný iba jeden zahraničný letný tábor.

Porovnanie údajov za roky 2021 a 2022 potvrdilo, že v roku 2022 zorganizovali zamestnanci voľnočasových centier **o 9 letných táborov menej** než vlani (2021: 862, 2022: 853). Svoju

ponuku znížili CVČ v Banskobystrickom (-16), Prešovskom (-9), Trnavskom (-7) a v Nitrianskom kraji (-4). **Vyšší počet letných táborov** bol zaznamenaný najmä v centrách voľného času v Bratislavskom (+13), Trenčianskom (+7), Košickom (+4) a v Žilinskom kraji (+3).

Vyšší počet letných táborov bol zaregistrovaný v súkromných (+16) a v cirkevných centrách voľného času (+9). Iba v štátnych CVČ zrealizovali v roku 2022 o 34 letných táborov menej než vlani.

- **Organizačné zabezpečenie letných táborov**

Činnosť letných táborov vo voľnočasových centrách organizačne zabezpečovalo 1 109 zamestnancov, pričom až 935 (84,31 %) z nich malo **pedagogické vzdelanie**.

Najviac osôb, ktoré organizovali letné tábory, uvádzali CVČ v Košickom (229) a v Žilinskom kraji (225). Nižší počet týchto zamestnancov bol zaznamenaný v centrách voľného času v Banskobystrickom (158), Trenčianskom (141), Prešovskom (131), Nitrianskom (94), Trnavskom (76) a v Bratislavskom kraji (55).

Aj najvyšší počet pracovníkov s **pedagogickým vzdelaním** uvádzali voľnočasové centrá v Košickom (205) a v Žilinskom kraji (191). V nižšom počte dohliadali zamestnanci CVČ na deti a mládež v letných táboroch v Trenčianskom (127), Banskobystrickom (125), Prešovskom (116), Nitrianskom (67), Trnavskom (66) a v Bratislavskom kraji (38).

Najvyšší počet zamestnancov, ktorí dohliadali na táborovú činnosť, bol zistený v štátnych CVČ (849). Omnoho nižší počet osôb, ktoré sa venovali tejto práci, bol evidovaný vo voľnočasových centrách so súkromným a s cirkevným zriaďovateľom (zhodne po 130).

Zamestnanci s **pedagogickým vzdelaním** najčastejšie zabezpečovali táborovú činnosť v štátnych (734) CVČ. V súkromných (84) a v cirkevných (117) voľnočasových centrách realizovalo tieto aktivity omnoho menej osôb s pedagogickým vzdelaním.

Porovnanie údajov za roky 2021(987) a 2022(1 109) ukázalo, že v tomto roku zabezpečovalo letné tábory v CVČ o **52 zamestnancov menej** než vlani. Počet zamestnancov, ktorí organizačne zabezpečovali činnosť letných táborov, **stúpol** v Trenčianskom (+21), Žilinskom (+17) a v malej miere aj v Bratislavskom kraji (+3). **Nižší počet pracovníkov v táboroch**, ktoré organizovali centrá voľného času, bol evidovaný najmä v Prešovskom (-29), Košickom (-26), Banskobystrickom (-19), Nitrianskom (-10) a v Trnavskom kraji (-9).

V roku 2022 (935) realizovalo letné tábory v CVČ o **52 zamestnancov s pedagogickým vzdelaním menej** než v roku 2021 (987). **Vyšší počet** pracovníkov s pedagogickým vzdelaním, ktorí organizačne zabezpečovali činnosť letných táborov, bol zaregistrovaný v Trenčianskom (+18) a v nižšom počte aj v Žilinskom kraji (+1). **Nižší počet** pedagogických pracovníkov, ktorí sa v táboroch starali o deti a mládež, bol zaznamenaný najmä v Banskobystrickom (-25), Nitrianskom (-13), Prešovskom (-12), Bratislavskom, Trnavskom (zhodne po -9) a v Košickom kraji (-3).

Znižovanie počtu zamestnancov, ktorí organizačne zabezpečovali činnosť letných táborov najviac zasiahlo **štátne** (-86) a vo výrazne nižšej miere aj **súkromné** centrá voľného času (-9). Zvýšenie počtu zamestnancov v letných táboroch uvádzali iba **cirkevné CVČ** (+43).

Najlepšia situácia v počte zamestnancov s pedagogickým vzdelaním, ktorí organizačne zabezpečovali letné tábory vo voľnočasových centrách, bola zistená v **cirkevných voľnočasových zariadeniach** (+35), zatiaľ **štátne** (-63) a **súkromné CVČ** (-24) vykazovali ich zníženie.

- **Účastníci letných táborov**

V roku 2022 sa v letných táboroch, ktoré organizovali centrá voľného času, odrekreovalo približne 28 064 účastníkov. Tieto osoby najčastejšie uvádzali centrá voľného času v Žilinskom (4 963), Prešovskom (4 926), Trenčianskom (4 797) a v Košickom kraji (4 495). Nižší počet účastníkov letných táborov bol zaznamenaný v Banskobystrickom (3 216), Trnavskom (2 251), Nitrianskom (1 915) a v Bratislavskom kraji (1 501).

Až 22 216 osôb využilo ponuku **štátnych** voľnočasových centier. Omnoho nižší počet detí a mladých ľudí absolvoval letné tábory realizované v **súkromných** (3 330) a v **cirkevných CVČ** (2 518).

Na **letných táboroch v zahraničí** sa v roku 2022 zúčastnilo 389 detí a mladých ľudí. Najviac z nich pochádzalo z Prešovského kraja (253). Výrazne nižší počet účastníkov zahraničných letných táborov bol zaregistrovaný v Banskobystrickom (65), Trnavskom (55), Košickom (10) a v Žilinskom kraji (10). V Bratislavskom, Trenčianskom a v Nitrianskom kraji nebol zaznamenaný žiadny účastník zahraničných letných táborov.

V **zahraničných letných táboroch** sa rekreovali najmä členovia štátnych (318) a súkromných voľnočasových centier (61), pričom ich najnižší počet bol zistený v cirkevných CVČ (10).

Porovnanie počtu **účastníkov letných táborov** za roky 2021 (26 016) a 2022 (28 064) potvrdilo **zvýšenie ich počtu až o 2 048 osôb**. **Nárast** počtu absolventov letných táborov uvádzali CVČ v Trenčianskom kraji (+1 022), pričom ich miernejší nárast bol zaznamenaný v Žilinskom (+669), Prešovskom (+386), Trnavskom (+251) a v Bratislavskom kraji (+247). **Najvýraznejší pokles** počtu účastníkov letných táborov bol zistený v Banskobystrickom (-271) a v Košickom kraji (-240) a vo výrazne nižšej miere aj v Nitrianskom kraji (-16).

Zvýšenie počtu účastníkov letných táborov uvádzali najmä štátne (+1 609) a vo výrazne nižšej miere aj cirkevné (+364) a súkromné centrá voľného času (+75).

Porovnanie počtu **účastníkov zahraničných letných táborov** za roky 2021 (99) a 2022 (389) potvrdilo **zvýšenie ich počtu o 290 osôb**. **Nárast** počtu absolventov letných táborov v zahraničí uvádzali centrá voľného času v Prešovskom (+228), Banskobystrickom (+45), Košickom (+10) a v Trnavskom kraji (+7). V Bratislavskom, Trenčianskom, Nitrianskom a v Žilinskom kraji sa situácia oproti zisteniam z minulého roku nezmenila.

Nárast počtu účastníkov zahraničných letných táborov vykazovali najmä štátne (+273) a v nižšej miere aj súkromné (+7) a cirkevné CVČ(+10).

- **Metodická činnosť**

V roku 2022 bolo v rámci metodickej činnosti zrealizovaných 912 podujatí. Až 653 aktivít sa konalo **priamo vo voľnočasových centrách** a necelá tretina (259) metodických činností prebiehala v **inom zariadení**.

V rámci celkovej metodologickej činnosti boli vzdelávacie podujatia (912) organizované najmä v Prešovskom (193), Trenčianskom (131), Bratislavskom (128) a v Banskobystrickom kraji (111). Nižší počet týchto aktivít bol zaznamenaný v Košickom (94), Nitrianskom (89), Trnavskom (87) a v Žilinskom kraji (79).

Z celkového počtu 912 metodických podujatí tvorili väčšinu **semináre a odborné kurzy** (551). Asi tretinu aktivít (286) predstavovali **prednášky**, pričom v pomerne nízkom počte boli v rámci týchto podujatí organizované **konferencie a sympóziá** (75).

Výrazná väčšina aktivít **realizovaných priamo v CVČ** (653) sa konala formou seminárov, odborných kurzov (372) a prednášok (242) a vo výrazne nižšej miere boli v týchto zariadeniach organizované konferencie a sympóziá (39).

Najvyšší počet **metodických činností** realizovali **vo svojom zariadení** zamestnanci CVČ v Prešovskom kraji (159). Vo výrazne nižšom počte boli tieto aktivity zabezpečené v centrách voľného času v Nitrianskom (85), Trnavskom (82), Trenčianskom (81), Bratislavskom (77), Banskobystrickom (72), Košickom (49) a v Žilinskom kraji (48).

V skupine **vzdelávacích aktivít realizovaných v inom zariadení** mali prioritu semináre a odborné kurzy (179), pričom prednášky (44), konferencie a sympóziá (36) boli realizované vo výrazne nižšom počte.

Metodické aktivity mimo svojho zariadenia (259) absolvovali najčastejšie zamestnanci voľnočasových centier v Bratislavskom (51), Trenčianskom (50) a v Košickom kraji (45). Nižší počet týchto vzdelávacích podujatí bol evidovaný v Banskobystrickom (39), Prešovskom (34) a v Žilinskom kraji (31). Najnižší počet metodických aktivít konaných mimo CVČ bol zaregistrovaný v Trnavskom (5) a v Nitrianskom kraji (4).

V rámci **metodologickej činnosti** bol najvyšší počet aktivít zaregistrovaný v štátnych voľnočasových centrách (660). Omnoho nižší počet týchto podujatí bol zistený v CVČ so súkromným (207) a s cirkevným zriaďovateľom (45).

Najviac **metodických aktivít** realizovaných **priamo v zariadení** uvádzali štátne voľnočasové centrá (449). Omnoho nižší počet týchto vzdelávacích podujatí bol evidovaný v súkromných (161) a v cirkevných CVČ (43). V štátnych centrách voľného času boli najčastejšie uvádzané semináre a odborné kurzy, pričom v súkromných a v cirkevných CVČ mali prioritu konferencie a sympóziá.

Najvyšší počet **vzdelávacích podujatí** realizovaných **v inom zariadení** uvádzali štátne voľnočasové centrá (211). Omnoho nižší počet týchto vzdelávacích podujatí bol evidovaný v súkromných (46) a v cirkevných CVČ (2).

Porovnanie metodologickej činnosti ukázalo, že v roku 2022 (912, 2021: 1 549) bolo vo voľnočasových centrách zrealizovaných **až o 637 metodických činností menej** než vlani. **Vyšší počet** týchto podujatí zorganizovali zamestnanci CVČ so sídlom v Prešovskom (+97), Bratislavskom (+93) a v nižšej miere aj v Žilinskom kraji (+8). **Výrazný pokles** vzdelávacích podujatí bol zaznamenaný v Trenčianskom (-718) a v nižšom počte aj v Trnavskom (-47), Banskobystrickom (-35), Košickom (-21) a v Nitrianskom kraji (-14).

V roku 2022 výrazne klesol počet metodických činností realizovaných priamo vo voľnočasovom centre (-454) a znížil sa aj počet vzdelávacích aktivít zabezpečených mimo CVČ (-183).

Zvýšenie počtu metodických podujatí bolo v najvyššej miere zistené len v súkromných centrách voľného času (+40), pričom ich výrazný pokles zaznamenali štátne (-657) a miernejšie zníženie aj cirkevné CVČ (-20).

Nárast vzdelávacích aktivít konaných priamo v zariadení bolo zaznamenané len v cirkevných (+43) centrách voľného času, zatiaľ čo štátne (-484) a súkromné CVČ (-13) uvádzali ich zníženie. V skupine **metodických aktivít realizovaných v inom zariadení** bol zistený pokles najmä v štátnych centrách voľného času (-173), pričom súkromné (-3) a cirkevné CVČ (-7) zaznamenali ich omnoho miernejší pokles.

• Adresát metodickéj činnosti

Adresátom metodických činností boli najmä zamestnanci centier voľného času (279), učitelia a vychovávatelia (224), súkromné osoby (162) a vedúci záujmových krúžkov (156). Vzdelávacie aktivity boli v najnižšom počte určené pre zamestnancov iných organizácií (91).

Najširšie spektrum metodických činností určených pre všetky skupiny adresátov bolo zorganizované centrách voľného času v Prešovskom, Trenčianskom a v Bratislavskom kraji. Najmenej možností zúčastniť sa na vzdelávacích podujatiach mali adresáti metodických činností v Trnavskom a v Nitrianskom kraji.

Štátne voľnočasové centrá zabezpečili najviac metodických podujatí určených pre zamestnancov CVČ, súkromné osoby, pracovníkov iných organizácií a pre učiteľov a vychovávateľov. Vzdelávaniu vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti bola venovaná rovnaká pozornosť v štátnych aj v súkromných CVČ. V **centrách voľného času so súkromným** zriaďovateľom bolo zrealizovaných viac metodických aktivít určených pre všetky skupiny adresátov než zabezpečili CVČ patriace **cirkevnému zriaďovateľovi**.

Semináre a odborné kurzy boli organizované primárne pre zamestnancov CVČ (179), učiteľov a vychovávateľov (156), súkromné osoby (96), vedúcich záujmových krúžkov (75) a pre pracovníkov iných organizácií (45). **Konferencie a sympóziá** boli určené najmä zamestnancom CVČ (20), pedagógom, pracovníkom iných organizácií (zhodne po 18), súkromným osobám (13) a vedúcim záujmových krúžkov (6). **Prednášky** boli zamerané na vzdelávanie zamestnancov CVČ (80) a vedúcich záujmových krúžkov (75). V nižšej miere boli metodicky usmerňované aj súkromné osoby (53), učitelia a vychovávatelia (50) a zamestnanci iných organizácií (28).

Porovnanie zistení za roky 2021 (1549) a 2022 (912) potvrdilo, že **klesol počet metodických činností** určených pre zamestnancov centier voľného času (-244), učiteľov a vychovávateľov (-296) a pre vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-251). **Stúpil** počet metodických činností zameraných na zvýšenie kvalifikovanosti súkromných osôb (+104) a zamestnancov iných organizácií (+50).

V **štátnych** voľnočasových centrách stúpil počet aktivít zameraných na vzdelávanie súkromných osôb (+71) a zamestnancov iných organizácií (+58). Klesol počet metodických činností určených pre pracovníkov CVČ (-228), učiteľov a vychovávateľov (-294) a pre

vedúcich útvarov pravidelnej záujmovej činnosti (-264). V **súkromných** CVČ sa zvýšil iba počet metodických činností určených pre súkromné osoby (+35) a vedúcich záujmových krúžkov (+26). Znížil sa počet vzdelávacích podujatí zameraných na zvýšenie kvalifikovanosti zamestnancov CVČ (-13), pedagógov (-1) a pracovníkov iných organizácií (-7). Vo voľnočasových centrách patriacich **cirkevnému** zriaďovateľovi bolo zistené zníženie počtu metodických činností zameraných na vzdelávanie zamestnancov CVČ (-3), súkromných osôb (-2), zamestnancov iných organizácií, pedagógov (zhodne po -1) a vedúcich záujmových krúžkov (-13).

• **Poradenská činnosť**

V roku 2022 zabezpečili zamestnanci CVČ 4 207 poradenských aktivít. Najviac z nich zrealizovali zamestnanci CVČ v Banskobystrickom (1 411) a v Žilinskom kraji (1 205). Poradenstvo bolo vo výrazne nižšom počte evidované vo voľnočasových centrách v Trenčianskom (669), Trnavskom (385), Prešovskom (358), Košickom (83), Nitrianskom (73) a v Bratislavskom kraji (23).

Najčastejším **adresátom** poradenských aktivít boli súkromné osoby (2 788). Konzultácie si v omnoho nižšom počte vyžadovali učitelia a vychovávatelia (501), vedúci záujmových krúžkov (487) a zamestnanci CVČ (334), pričom v najnižšej miere ich potrebovali pracovníci iných organizácií (97).

Poradenskú pomoc **všetkým adresátom** poskytovali v roku 2022 centrá voľného času v Bratislavskom, Trnavskom, Trenčianskom, Nitrianskom, Žilinskom, Banskobystrickom a v Prešovskom kraji. Iba v Košickom kraji neboli tieto činnosti poskytované súkromným osobám.

Až 3 063 konzultácií zabezpečovali zamestnanci **štátnych** CVČ. Poradenské aktivity boli vo výrazne nižšej miere realizované v **súkromných** (650) a v **cirkevných** CVČ (494).

Štátne voľnočasové centrá realizovali najviac poradenských aktivít určených pre **zamestnancov CVČ, súkromné osoby, zamestnancov iných organizácií, učiteľov a vychovávateľov** a pre **vedúcich záujmových krúžkov**.

Konzultácie zamerané na všetky skupiny adresátov boli najčastejšie evidované v **štátnych** a vo výrazne nižšom počte aj v **cirkevných** CVČ. Vo voľnočasových centrách patriacich **súkromným zriaďovateľom** bolo výraznejšie preferované poradenstvo poskytované súkromným osobám. V omnoho nižšej miere bola v týchto CVČ venovaná pozornosť vedúcim útvarom pravidelnej záujmovej činnosti, učiteľom, vychovávateľom a zamestnancom CVČ, pričom tu nebola realizovaná žiadna pomoc pre pracovníkov iných organizácií.

Porovnanie zistení za roky 2021 a 2022 ukázalo, že v roku 2022 (4 207, 2021: 3 191) zabezpečili zamestnanci CVČ až **o 1 016 poradenských činností viac** než vlani. Svoje konzultačné aktivity výraznejšie **rozšírili** voľnočasové centrá v Banskobystrickom (+451), Trnavskom (+364) a v Prešovskom kraji (+254) a v nižšej miere aj v Nitrianskom (+41), Košickom (+27) a v Bratislavskom kraji (+6). Oproti tomu **klesol** počet konzultácií, ktoré zabezpečovali CVČ v Žilinskom kraji (-124) a znížil sa aj počet týchto podujatí v Trnavskom kraji (-3).

Zvýšenie počtu adresátov viacerých poradenských činností bolo zaznamenané najmä v Trenčianskom a v Banskobystrickom kraji. Zníženie počtu absolventov poradenstva určeného pre všetkých adresátov sa dotklo CVČ so sídlom v Žilinskom kraji.

V roku 2022 (+1 016) stúpol počet poradenských činností zaznamenaných v najmä v **štátnych** (+1 243) a v nižšej miere aj v **cirkevných CVČ** (+230). Ich výraznejšie zníženie bolo zistené v centrách voľného času so **súkromným zriaďovateľom** (-457).

• **Edičná činnosť**

Centrá voľného času vydali v roku 2022 spolu 610 metodických materiálov. Najčastejšie boli vydávané **metodické materiály** (286), medzi ktoré patrili vlastné metodické materiály (266), preklady (3) a reedície (17). Okrem toho boli v CVČ publikované aj **tituly** prebraté od iných autorov (218), vydávané **vlastné časopisy** (59) a **iné, bližšie neurčené tlačoviny** (47).

Najrozšírenejšia edičná činnosť bola zabezpečená v Trenčianskom kraji (346). Omnoho menej tlačovín bolo vydaných v Prešovskom (51), Košickom (47), Trnavskom (46), Žilinskom (44), Nitrianskom (30), Banskobystrickom (28) a v Bratislavskom kraji (18).

Publikácie, vlastné metodické materiály, preklady a reedície boli najčastejšie vydávané v Trenčianskom kraji. Vlastné časopisy boli evidované najmä v Trenčianskom a Prešovskom kraji, zatiaľ čo iné, bližšie neurčené tlačoviny boli preferované v Nitrianskom kraji. Najslabšia edičná činnosť bola zaznamenaná v Bratislavskom kraji.

Až 517 materiálov vydali **štátne CVČ**. Asi 67 tlačovín pripadlo na **súkromné voľnočasové centrá** a najmenej, iba 26 materiálov publikovali CVČ s **cirkevným zriaďovateľom**.

Štátne voľnočasové centrá mali prioritu vo všetkých skupinách, pričom najčastejšie sa venovali vydávaniu metodických materiálov, titulov, vlastných časopisov a iných, bližšie neurčených tlačovín. V skupine metodických materiálov mali štátne CVČ najvyššie zastúpenie aj v oblasti vlastných metodických materiálov, prekladov a reedícií. **Súkromné centrá voľného času** uvádzali viac titulov, vlastných metodických materiálov, prekladov, reedícií a iných tlačovín, avšak **cirkevné CVČ** preferovali v rámci edičnej činnosti vydávanie vlastných časopisov, pričom nevenovali žiadnu pozornosť prekladom a reedíciám.

Porovnanie zistení potvrdilo, že v roku 2022 (610) bolo vo voľnočasových centrách vydaných **o 644 edičných materiálov menej** než v roku 2021 (1 254). Komparácia dát ukázala výrazné zníženie metodických materiálov (-415), publikácií (-191) a iných tlačovín (-49). V skupine metodických materiálov bolo zaregistrované zníženie vlastných metodických materiálov (-309) a prekladov (-26), pričom minimálne stúpol počet reedícií (+1). Okrem sa zvýšilo aj vydávanie vlastných časopisov (+11).

V roku 2022 bolo zníženie edičnej činnosti zaznamenané najmä v Trenčianskom (-342) a v Bratislavskom kraji (-214). Pokles edičnej činnosti zasiahol v nižšej miere aj CVČ s pôsobnosťou v Banskobystrickom (-68), Žilinskom (-21) a v Košickom kraji (-10). Len veľmi mierne navýšenie vydaných materiálov bolo evidované v Prešovskom (+8), Trnavskom (+2) a v Nitrianskom kraji (+1).

Výrazne zníženie edičnej činnosti bolo zaregistrované v štátnych (-642) a v miernejšom rozsahu aj v súkromných (-9) centrách voľného času. Minimálne zvýšenie počtu publikovaných materiálov bolo evidované len v cirkevných CVČ (+7).

ZÁVER

Z prezentovaných zistení vyplynulo, že situácia spojená s vojnou na Ukrajine a prílevom detí, ktoré utiekli pred jej hrôzami zo svojej vlasti na Slovensko sa dotkla aj centier voľného času. Oproti zisteniam z roku 2021 sa síce znížil počet CVČ, ale stúpol počet pedagogických zamestnancov, záujmových krúžkov a výrazne sa zvýšil aj počet ich členov. Zamestnanci CVČ zabezpečili v roku 2022 vyšší počet príležitostných a víkendových podujatí a stúpol aj počet osôb, ktoré ich absolvovali. Znížil sa počet letných táborov a osôb, ktoré ich organizačne zabezpečovali, avšak odrekreoval sa v nich vyšší počet detí. Klesol metodických činností a vydalo sa menej tlačovín, ale zároveň výraznejšie stúplo poradenstvo.

Veľmi pozitívne hodnotíme činnosť zamestnancov CVČ, ktorí sa vzhľadom na ich obmedzené finančné aj priestorové podmienky snažili čo najskôr a čo najvhodnejšou formou pomáhať nielen svojim klientom, ale i novým členom, pričom pri týchto aktivitách boli nútení prekonávať jazykové, psychické a iné bariéry. Pochopili, aká dôležitá je odbornosť a profesionalita pedagógov, ktorá im umožňuje individuálny a ľudský prístup, ktorý je kľúčový pri integrácii týchto detí. Veríme, že sa im podarilo zvládať túto ťažkú situáciu, ktorá pri doznievajúcich problémoch spôsobených pandemiou Covid 19 opäť negatívne zasiahla do činnosti škôl a školských zariadení. Oceňujeme všetky aktivity realizované pre deti a mládež z Ukrajiny, pretože veľmi potrebovali naučiť sa slovenský jazyk, nájsť si nových priateľov a rozvíjať svoje záujmy pod kvalifikovaným pedagogickým dohľadom. Treba si uvedomiť, že ich prítomnosť dáva aj slovenským deťom šancu naučiť sa žiť v interkultúrnom prostredí a objavovať skutočné životné hodnoty.

Spracovala:

PhDr. Marianna Pétiová, PhD.